

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 maart 2016

WETSONTWERP

**tot wijziging van het Wetboek van de
belasting over de toegevoegde waarde met
betrekking tot de vrijstelling van de diensten
verricht aan hun leden door zelfstandige
groeperingen van personen**

Blz.

INHOUD

Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp	12
Impactanalyse	14
Advies van de Raad van State	20
Wetsontwerp	28

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 mars 2016

PROJET DE LOI

**modifiant le Code de la taxe sur la valeur
ajoutée en ce qui concerne l'exemption
des prestations de services fournies
à leurs membres par les groupements
autonomes de personnes**

Pages

SOMMAIRE

Résumé	3
Exposé des motifs	4
Avant-projet	12
Analyse d'impact	17
Avis du Conseil d'État	20
Projet de loi	28

De regering heeft dit wetsontwerp op 29 maart 2016 ingediend.

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 29 mars 2016.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 22 april 2016 door de Kamer ontvangen.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 22 avril 2016.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n ^o de base et du n ^o consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be*

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be*

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

SAMENVATTING

De vrijstelling van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen maakt thans het voorwerp uit van artikel 44, § 2, 1°bis, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde. De toepassingsvoorwaarden van de vrijstelling zijn opgenomen in het koninklijk besluit nr. 43 van 5 juli 1991 met betrekking tot de vrijstelling op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de door zelfstandige groeperingen van personen aan hun leden verleende diensten.

De Europese Commissie heeft twijfels geuit over de verenigbaarheid van de thans in België toepasselijke reglementaire en administratieve bepalingen inzake de kostendelende verenigingen met de Europese regelgeving ter zake.

Onderhavig ontwerp van wet hervormt de regeling met betrekking tot de kostendelende verenigingen. Artikel 44, § 2bis, nieuw, wordt ingevoegd in het Wetboek met het oog op een betere omzetting van de Europese voorschriften.

Anderzijds bevat het voornoemde koninklijk besluit nr. 43 bepalingen met een normatief karakter die niet kunnen worden aangemerkt als eenvoudige uitvoeringsmaatregelen. De inhoud van deze bepalingen wordt voortaan opgenomen in artikel 44, § 2bis, nieuw, van het Wetboek.

Artikel 44, § 2, 1°bis, van het Wetboek en het koninklijk besluit nr. 43 worden opgeheven.

RÉSUMÉ

L'exemption de la taxe sur la valeur ajoutée relative aux prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes fait actuellement l'objet de l'article 44, § 2, 1°bis, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée. Les conditions d'application de l'exemption sont reprises à l'arrêté royal n° 43, du 5 juillet 1991, relatif à l'exemption de la taxe sur la valeur ajoutée concernant les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes.

La Commission européenne a exprimé des doutes quant à la compatibilité des dispositions réglementaires et administratives relatives aux associations de frais actuellement d'application en Belgique avec la réglementation européenne.

Le présent projet de loi a pour but de réformer le régime relatif aux groupements autonomes. L'article 44, § 2bis, nouveau, est inséré dans le Code en vue d'une meilleure transposition des prescriptions européennes.

D'autre part, l'arrêté royal n° 43 susvisé contient des dispositions à caractère normatif qui ne peuvent pas être considérées comme de simples mesures d'exécution. Leur contenu est désormais intégré à l'article 44, § 2bis, nouveau, du Code.

L'article 44, § 2, 1°bis, du Code et l'arrêté royal n° 43 sont abrogés.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het wetsontwerp dat de Regering de eer heeft u ter goedkeuring voor te leggen, beoogt de opheffing van artikel 44, § 2, 1^obis, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna "Wetboek") met betrekking tot de vrijstelling van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen en de vervanging ervan door artikel 44, § 2bis, van het Wetboek.

Inleiding

Thans bepaalt artikel 44, § 2, 1^obis, van het Wetboek, dat van de belasting zijn vrijgesteld "de diensten verleend aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen die een werkzaamheid uitoefenen welke krachtens dit artikel is vrijgesteld of waarvoor zij niet belastingplichtig zijn, wanneer die diensten direct nodig zijn voor de uitoefening van die werkzaamheid, deze groeperingen van hun leden enkel terugbetaling vorderen van hun aandeel in de gezamenlijke uitgaven, en mits deze vrijstelling niet tot concurrentievervalsing kan leiden."

Deze bepaling is de omzetting in Belgisch recht van artikel 13 A, lid 1, punt f), van de richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977 (zesde richtlijn), nu artikel 132, lid 1, punt f), van de richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (hierna "btw-richtlijn").

De toepassingsvoorwaarden van de vrijstelling bedoeld in artikel 44, § 2, 1^obis, van het Wetboek zijn opgenomen in het koninklijk besluit nr. 43 van 5 juli 1991 met betrekking tot de vrijstelling op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de door zelfstandige groeperingen van personen aan hun leden verleende diensten.

Dit koninklijk besluit bepaalt onder meer wat onder zelfstandige groepering van personen moet worden verstaan en onder welke voorwaarden de werkzaamheden van de groepering zijn vrijgesteld. Ten aanzien van de leden van de zelfstandige groepering legt het koninklijk besluit de voorwaarde op dat zij eenzelfde soort van werkzaamheid moeten uitoefenen ofwel moeten behoren tot eenzelfde financiële, economische, professionele of sociale groep.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation vise à abroger l'article 44, § 2, 1^obis, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-après "Code"), relatif à l'exemption des prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes et à le remplacer par l'article 44, § 2bis, du Code.

Introduction

L'article 44, § 2, 1^obis, du Code, prévoit actuellement que sont exemptées de la taxe, "les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes exerçant une activité exemptée par le présent article ou pour laquelle elles n'ont pas la qualité d'assujetti, lorsque ces services sont directement nécessaires à l'exercice de cette activité, et que les groupements se bornent à réclamer à leurs membres le remboursement exact de la part qui incombe à chacun d'eux dans les dépenses engagées en commun, à la condition que cette exemption ne soit pas susceptible de provoquer des distorsions de concurrence."

Cette disposition est la transposition en droit belge de l'article 13 A, paragraphe 1, point f), de la directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977 (sixième directive), actuellement l'article 132, paragraphe 1, point f), de la directive 2006/112/CE du Conseil du 28 novembre 2006 relative au système commun de taxe sur la valeur ajoutée (ci-après "directive TVA").

Les conditions d'application de l'exemption visée à l'article 44, § 2, 1^obis, du Code sont reprises à l'arrêté royal n° 43, du 5 juillet 1991, relatif à l'exemption de la taxe sur la valeur ajoutée concernant les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes.

Cet arrêté royal prévoit entre autres ce qu'il faut entendre par groupement autonome de personnes et sous quelles conditions les activités du groupement sont exemptées. L'arrêté royal impose à l'égard des membres du groupement autonome qu'ils exercent un même type d'activité ou qu'ils appartiennent à un même groupe financier, économique, professionnel ou social.

Tevens legt het koninklijk besluit de voorwaarde op dat de door de zelfstandige groepering verleende diensten rechtstreeks en uitsluitend betrekking moeten hebben op de vrijgestelde werkzaamheid van de leden of op een werkzaamheid waarvoor zij niet belastingplichtig zijn. Tenslotte voorziet het besluit eveneens in het wettelijk vermoeden dat de door de zelfstandige groepering verleende diensten geacht worden te zijn gebruikt voor die werkzaamheid wanneer de leden ook belastbare handelingen stellen, voor zover hun jaaromzet exclusief belasting over de toegevoegde waarde met betrekking tot de belastbare handelingen niet meer bedraagt dan 10 pct. van de jaaromzet.

In de Belgische administratieve praktijk worden deze zelfstandige groeperingen meestal aangeduid met de term "kostedelende verenigingen".

De Europese Commissie heeft aan de Belgische Staat een vraag om informatie toegezonden met betrekking tot de toepassing van de reglementaire en administratieve bepalingen inzake de vrijstelling voor zelfstandige groeperingen van personen. Zij heeft inzonderheid twijfels geuit over de verenigbaarheid van de thans toepasselijke reglementaire en administratieve bepalingen inzake de kostedelende verenigingen met de Europese regelgeving ter zake.

Om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Europese Commissie, heeft België zich verbonden om deze bepalingen aan te passen en te conformeren met de btw-richtlijn. Aangezien bovendien het voormelde koninklijk besluit nr. 43 ook bepalingen bevat met een normatief karakter die niet kunnen worden aangemerkt als eenvoudige uitvoeringsmaatregelen, wordt de inhoud ervan voortaan geïntegreerd in artikel 44, § 2*bis*, nieuw, van het Wetboek. Om deze reden wordt het stelsel herwerkt en geharmoniseerd. Onderhavig wetsontwerp heft bijgevolg het koninklijk besluit nr. 43 op.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Parlementaire procedure voor het aannemen van het ontwerp

Artikel 1

Overeenkomstig artikel 83 van de Grondwet, bepaalt dit artikel dat de wet een door artikel 74 van de Grondwet beoogde aangelegenheid regelt.

L'arrêté royal fixe également comme condition que les prestations de services fournies par le groupement autonome doivent directement et exclusivement concourir à la réalisation de l'activité exemptée des membres ou pour laquelle ils n'ont pas la qualité d'assujetti. Enfin, cet arrêté prévoit aussi la présomption légale selon laquelle les prestations de services fournies par le groupement autonome sont censées être utilisées pour cette activité lorsque les membres réalisent également des opérations imposables, pour autant que leur chiffre d'affaires annuel, hors taxe sur la valeur ajoutée, relatif aux opérations imposables n'excède pas 10 p.c. du chiffre d'affaires annuel.

Les groupements autonomes sont généralement désignés dans la pratique administrative belge sous les termes "associations de frais".

La Commission européenne a adressé à l'État belge une demande d'information concernant l'application des dispositions réglementaires et administratives relatives à l'exemption des groupements autonomes de personnes. Elle a particulièrement exprimé des doutes quant à la compatibilité des dispositions réglementaires et administratives relatives aux associations de frais actuellement d'application avec la réglementation européenne.

Pour tenir compte des remarques de la Commission européenne, la Belgique s'est engagée à adapter ces dispositions et à se conformer à la directive T.V.A. Etant donné qu'en outre, l'arrêté royal n° 43 susvisé contient aussi des dispositions à caractère normatif qui ne peuvent pas être considérées comme de simples mesures d'exécution, leur contenu est désormais intégré à l'article 44, § 2*bis*, nouveau, du Code. Pour ces raisons, ce régime a été revu et harmonisé. Le présent projet de loi abroge dès lors l'arrêté royal n° 43.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Procédure parlementaire d'adoption du projet

Article 1er

Conformément à l'article 83 de la Constitution, cet article précise que cette loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Gedeeltelijke omzetting van de richtlijn 2006/112/EG

Art. 2

Dit artikel verduidelijkt dat onderhavig ontwerp van wet de gedeeltelijke omzetting is van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, in casu artikel 132, lid 1, punt f), van deze richtlijn.

Draagwijdte van de nieuwe bepaling

Art. 3

Artikel 3, punt a), van onderhavig ontwerp van wet heft artikel 44, § 2, 1^obis, van het Wetboek op.

Tevens voegt artikel 3, punt b), van onderhavig ontwerp een nieuwe paragraaf 2bis in in artikel 44 van het Wetboek met het oog op een betere omzetting van artikel 132, lid 1, punt f), van de btw-richtlijn.

Op grond van artikel 44, § 2bis, eerste lid, van het Wetboek zijn de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen van de belasting vrijgesteld onder de volgende voorwaarden:

1° de leden van de groepering oefenen op geregelde wijze een activiteit uit die op grond van artikel 44 van de belasting is vrijgesteld of waarvoor zij niet belastingplichtig zijn.

De vrijgestelde handelingen of de handelingen waarvoor de leden niet belastingplichtig zijn, moeten geregeld worden verricht en een overwegend deel van de activiteit van de leden vertegenwoordigen.

Het is derhalve niet noodzakelijk dat de leden van een kostendelende vereniging uitsluitend vrijgestelde handelingen stellen of handelingen waarvoor ze niet belastingplichtig zijn. Zij mogen tevens belaste handelingen stellen.

Punt 4.1. van het advies nr. 58.782/3 van de afdeling wetgeving van de Raad van State van 8 februari 2016 werd niet gevolgd.

Omwille van de rechtszekerheid is de term “overwegend” te verkiezen boven de term “belangrijk” of “significant”.

Anderzijds kan de keuze van de term “overwegend” worden verantwoord door te verwijzen naar artikel 131

Transposition partielle de la directive 2006/112/CE

Art. 2

Cet article précise que le présent projet de loi transpose partiellement la directive 2006/112/CE du Conseil du 28 novembre 2006 relative au système commun de taxe sur la valeur ajoutée, en l'espèce l'article 132, paragraphe 1, point f), de cette directive.

Portée de la disposition nouvelle

Art. 3

L'article 3, point a), du présent projet de loi abroge l'article 44, § 2, 1^obis, du Code.

L'article 3, point b), du présent projet insère en même temps un nouveau paragraphe 2bis à l'article 44 du Code en vue d'une meilleure transposition de l'article 132, paragraphe 1, point f), de la directive TVA.

En vertu de l'article 44, § 2bis, alinéa 1er, du Code, les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes sont exemptées de la taxe dans les conditions suivantes :

1° les membres du groupement exercent de manière habituelle une activité qui est exemptée de la taxe en vertu de l'article 44 ou pour laquelle ils n'ont pas la qualité d'assujetti.

Les opérations exemptées ou les opérations pour lesquelles les membres n'ont pas la qualité d'assujetti doivent être effectuées de manière habituelle et représenter une part prépondérante de l'activité des membres.

Par conséquent, il n'est pas nécessaire que les membres d'une association de frais réalisent exclusivement des opérations exemptées ou des opérations pour lesquelles ils n'ont pas la qualité d'assujetti. Ils peuvent également réaliser des opérations taxées.

Le point 4.1. de l'avis n° 58.782/3 rendu par le Conseil d'Etat – section législation – le 8 février 2016 n'a pas été suivi.

Afin d'assurer la sécurité juridique, le terme “prépondérante” doit être préféré aux termes “importante” ou “significative”.

D'autre part le choix du terme “prépondérante” peut trouver sa justification en se référant à l'article 131 de

van de btw-richtlijn op grond waarvan de lidstaten de voorwaarden mogen vaststellen om een juiste en eenvoudige toepassing van deze vrijstellingen te verzekeren en elke vorm van fraude, ontwijking en misbruik te voorkomen.

2° de activiteiten van de groepering bestaan in het verrichten van diensten aan haar leden die direct nodig zijn voor hun vrijgestelde activiteit of voor hun activiteit waarvoor zij niet belastingplichtig zijn.

De vrijstelling beoogt derhalve enkel diensten, met uitsluiting van de levering van goederen, tenzij de afgifte van een goed noodzakelijk en duidelijk bijkomstig is in het kader van de dienstverlening.

Het advies van de Raad van State om in het ontwerp van wet te vermelden dat de vrijstelling enkel betrekking heeft op diensten (punt 3 van het advies) wordt niet gevolgd. In artikel 44, § 2*bis*, eerste lid, nieuw, van het Wetboek dat de bewoordingen overneemt van artikel 132, lid 1, punt f), van de btw-richtlijn waarvan het de omzetting is, wordt immers zelf gepreciseerd dat het om diensten gaat.

Het feit dat wordt gepreciseerd dat de vrijstelling alleen betrekking kan hebben op de leveringen van goederen voor zover de afgifte van een goed noodzakelijk en duidelijk bijkomstig is in het kader van de dienstverrichting, is bovendien slechts een toepassing van het principe dat de bijzaak de hoofdzaak volgt.

Onder “diensten die direct nodig zijn” moet worden verstaan, de diensten die specifiek verbonden zijn met de vrijgestelde of niet-belastingplichtige activiteiten van de leden en die een onontbeerlijke input vormen voor het verstrekken van die activiteiten. Als “diensten die niet direct nodig zijn” worden bijvoorbeeld aangemerkt het verschaffen van spijs en drank aan het personeel van de leden, diensten verricht voor de privédoeleinden van de leden, enz.

In punt 3 van het advies is de Raad van State van oordeel dat het aangewezen is om in het ontwerp eveneens te vermelden wat onder “diensten die direct nodig zijn” moet worden verstaan. Dit advies wordt niet gevolgd.

Het onderhavig ontwerp heeft tot doel de bepalingen van het Wetboek betreffende de vrijstelling voor zelfstandige groeperingen van personen in overeenstemming te brengen met de btw-richtlijn. Het is aangewezen zich daartoe te beperken. De invoeging in artikel 44, § 2*bis*, nieuw, van het Wetboek van een bepaling die preciseerd wat onder “diensten die direct nodig zijn” moet worden

la directive TVA. sur base duquel les Etats membres peuvent fixer les conditions en vue d'assurer l'application correcte et simple des exonérations concernées et de prévenir toute fraude, évasion et abus éventuels.

2° les activités du groupement consistent à fournir à ses membres des prestations de services qui sont directement nécessaires à leur activité exemptée ou pour laquelle ils n'ont pas la qualité d'assujetti.

L'exemption vise dès lors uniquement des prestations de services, à l'exclusion des livraisons de biens, à moins que la remise d'un bien soit indispensable et clairement accessoire dans le cadre de la prestation de services.

L'avis du Conseil d'Etat de reprendre dans le projet que l'exemption vise uniquement des prestations de services (point 3 de l'avis) n'est pas suivi. En effet, l'article 44, § 2*bis*, alinéa 1er, nouveau, du Code, précise en lui-même qu'il s'agit de prestations de services, reprenant ainsi les termes de l'article 132, paragraphe 1, point f), de la directive TVA qu'il transpose.

En outre, le fait de préciser que l'exemption ne peut viser des livraisons de biens que si la remise d'un bien est indispensable et clairement accessoire dans le cadre de la prestation de services, est simplement une application du principe que l'accessoire suit le principal.

Par “prestations de services qui sont directement nécessaires”, il faut entendre les prestations de services qui sont liées de façon spécifique aux activités exemptées ou non assujetties des membres et qui contribuent de manière indispensable à l'exécution de ces activités. Par “prestations de services qui ne sont pas directement nécessaires”, il y a lieu d'entendre par exemple la fourniture de nourriture et de boissons au personnel des membres, les prestations de services effectuées pour les besoins privés des membres, etc.

Dans le point 3 de l'avis, le Conseil d'État estime qu'il convient de reprendre également dans le projet ce qu'il faut entendre par “prestations de services qui sont directement nécessaires”. Cet avis n'est pas suivi.

Le présent projet a pour objet de mettre en conformité les dispositions du Code concernant l'exemption relative aux groupements autonomes de personnes avec la directive TVA. Il y a lieu de se limiter à cela. Reprendre à l'article 44, § 2*bis*, nouveau du Code, une disposition précisant ce qu'il faut entendre par «prestations de services qui sont directement nécessaires»

verstaan, zou betekenen dat een element wordt toegevoegd dat als zodanig niet is opgenomen in het betreffende artikel van de btw-richtlijn (het voornoemd artikel 132). De definitie van die bewoordingen in onderhavige memorie heeft enkel tot doel om de voorwaarde zoals opgenomen in de eerste zin van artikel 44, § 2bis, eerste lid, 2°, nieuw, van het Wetboek, te verduidelijken.

Alleen de handelingen die door de groepering voor de leden worden verricht kunnen van de belasting vrijgesteld worden, wat aanleiding zal geven tot een beperking van het recht op aftrek van voorbelasting volgens de normale regels in hoofde van de groepering. De groepering kan evenwel ook diensten verrichten voor derden. Die diensten zullen in dat geval volgens de normale regels aan de belasting worden onderworpen. Hetzelfde geldt voor de diensten die de groepering voor haar leden verricht maar die niet voldoen aan de vrijstellingsvoorwaarden.

Indien een groepering diensten verricht voor een lid die gedeeltelijk zijn bestemd voor de vrijgestelde of niet-belastingplichtige activiteit van het lid en gedeeltelijk voor de belaste activiteit, is de gehele dienst volgens de normale regels aan de belasting onderworpen, tenzij het deel dat is bestemd voor de vrijgestelde of niet-belastingplichtige activiteit afzonderlijk wordt aangerekend, in welk geval dat deel van de belasting is vrijgesteld.

Om concurrentievervalsing te voorkomen, kan niet worden aanvaard dat het overwegend deel van de activiteiten van de groepering handelingen betreft die door de groepering voor niet-leden worden verricht. De realisatie van dergelijke activiteiten is niet verenigbaar met de doelstelling waarvoor dergelijke groepering kan worden opgericht. Bijgevolg moet de gehele activiteit volgens de normale regels aan de belasting worden onderworpen, zodra de vergoedingen of retributies die de groepering van niet-leden ontvangt 50 pct. van de totale ontvangsten betreffen.

Het advies van de Raad van State onder punt 4.2 wordt gevolgd.

Deze voorwaarde sluit inderdaad aan bij de doelstelling van de vrijstelling in de btw-richtlijn om concurrentievervalsing te voorkomen. Zo is het niet wenselijk dat zelfstandige groeperingen van personen worden opgericht om een overwegend deel van hun diensten te verrichten aan derden met het oog op de realisatie van schaalvoordelen teneinde nog goedkopere diensten te kunnen verrichten aan hun leden. Zonder die voorwaarde is het aannemelijk dat er een reëel gevaar bestaat dat de vrijstelling op korte termijn of in de toekomst tot concurrentievervalsing zal leiden ten voordele

serait ajouter un élément qui ne se trouve pas comme tel dans l'article concerné de la directive TVA (article 132 précité). La définition des termes en question dans le présent exposé n'a d'autre but que de clarifier la condition reprise à la première phrase de l'article 44, § 2bis, alinéa 1er, 2°, nouveau, du Code.

Seules les opérations effectuées par le groupement pour les membres peuvent être exemptées de la taxe, ce qui occasionnera une limitation du droit à déduction des taxes en amont selon les règles normales dans le chef du groupement. Cependant le groupement peut effectuer des prestations de services pour des tiers. Ces prestations seront, dans ce cas, soumises à la taxe selon les règles normales. Il en est de même des prestations effectuées par le groupement pour ses membres, mais qui ne correspondent pas aux conditions de l'exemption.

Si un groupement fournit à un membre des prestations de services qui sont pour partie destinées à une activité exemptée ou à une activité non assujettie du membre et pour partie à une activité taxée, la prestation de services est entièrement soumise à la taxe selon les règles normales, à moins que la partie destinée à l'activité exemptée ou à l'activité non assujettie soit portée en compte séparément, auquel cas cette partie est exemptée de la taxe.

Afin d'éviter des distorsions de concurrence, il ne peut être accepté que la partie prépondérante des activités du groupement concerne des opérations qui sont fournies par le groupement à des non-membres. La réalisation de telles activités n'est pas compatible avec l'objectif pour lequel un tel groupement peut être constitué. Par conséquent, toute l'activité doit être soumise à la taxe selon les règles normales, dès que les indemnités ou rétributions que le groupement reçoit des non-membres concernent 50 p.c. des recettes totales.

Le point 4.2. de l'avis du Conseil d'Etat est suivi.

Cette condition correspond en effet à l'objectif de cette exemption afin d'éviter des distorsions de concurrence. Ainsi, il n'est pas souhaitable qu'un groupement autonome de personnes soit créé afin de fournir à des tiers une part prépondérante de leurs services dans le but de réaliser des économies d'échelle et d'ainsi pouvoir procurer à ses membres des services encore moins chers. Sans la condition en question, il est vraisemblable qu'il existe un risque réel que dans l'immédiat ou dans le futur, l'exemption ne conduise à des distorsions de concurrence en faveur des membres et au désavantage

van de leden en ten nadele van andere dienstverleners in het economisch verkeer, wat moet worden vermeden.

3° de aan ieder lid aangerekende vergoeding of retributie vertegenwoordigt enkel de terugbetaling van zijn aandeel in de door de groepering gedane gezamenlijke uitgaven.

Om concurrentievervalsing te voorkomen, kan niet worden aanvaard dat de diensten verricht voor niet-leden onder andere voorwaarden worden verricht dan diegene voor leden, met het oog op het systematisch maken van winst. De realisatie van dergelijke activiteiten is niet verenigbaar met de doelstelling waarvoor dergelijke groepering kan worden opgericht, met name de besparing van kosten voor de vrijgestelde of niet-belastingplichtige activiteiten van hun leden. Bijgevolg moet in dergelijke situatie de gehele activiteit volgens de normale regels aan de belasting worden onderworpen.

4° de vrijstelling leidt niet tot concurrentievervalsing.

Deze voorwaarde wordt door de centrale diensten van de Algemene Administratie van de Fiscaliteit geval per geval beoordeeld in het licht van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

In het tweede lid van de nieuwe bepaling wordt het begrip “zelfstandige groepering van personen” gedefinieerd.

Onder “zelfstandige groepering van personen” moet voor de toepassing van paragraaf 2*bis*, nieuw, worden verstaan:

1° de vereniging met rechtspersoonlijkheid;

2° de vereniging zonder rechtspersoonlijkheid die onder een eigen benaming als afzonderlijke vereniging of groepering tegenover haar leden en tegenover derden optreedt.

Om concurrentievervalsing te voorkomen wordt tenslotte voorzien dat bij de oprichting van een zelfstandige groepering van personen, deze groepering daarvan aangifte moet doen bij het controlekantoor belast met de belasting over de toegevoegde waarde waaronder zij ressorteert. Bedoeling van deze aangifteplicht is iedere vorm van discriminatie te voorkomen en een betere controle van deze groeperingen en hun leden mogelijk te maken. Op grond van artikel 44, § 2*bis*, vijfde lid, nieuw, van het Wetboek geldt deze verplichting ook voor groeperingen die reeds bestaan op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet.

des autres prestataires de services du circuit économique, ce qu'il convient d'éviter.

3° l'indemnité ou la rétribution portée en compte à chaque membre ne représente que le remboursement de sa part dans les dépenses engagées en commun par le groupement.

Afin d'éviter des distorsions de concurrence, il ne peut être accepté que les prestations de services fournies à des non-membres soient effectuées sous d'autres conditions que celles des membres dans le but d'une recherche systématique du profit. La réalisation de telles activités n'est pas compatible avec l'objectif pour lequel un tel groupement peut être constitué, notamment l'économie des coûts pour les activités exemptées ou non assujetties de ses membres. Par conséquent, dans une telle situation, toute l'activité doit être soumise à la taxe selon les règles normales.

4° l'exemption ne conduit pas à une distorsion de concurrence.

Cette condition sera évaluée au cas par cas par les services centraux de l'Administration générale de la Fiscalité à la lumière de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne.

La notion de “groupement autonome de personnes” est définie à l'alinéa 2 de cette nouvelle disposition.

Par “groupement autonome de personnes”, il faut entendre pour l'application du paragraphe 2*bis*, nouveau:

1° l'association possédant la personnalité juridique;

2° l'association qui n'a pas la personnalité juridique mais qui agit sous une dénomination propre, en tant qu'association ou groupement distinct, à l'égard de ses membres et des tiers.

Enfin, afin d'éviter des distorsions de concurrence, il est prévu que lors de la constitution d'un groupement autonome de personnes, celui-ci doit en faire la déclaration auprès de l'office de contrôle en charge de la taxe sur la valeur ajoutée dont il relève. Le but de cette obligation de déclaration est d'éviter toute discrimination et de rendre possible un meilleur contrôle de ces groupements et de leurs membres. En vertu de l'article 44, § 2*bis*, alinéa 5, nouveau, du Code, cette obligation est également valable pour les groupements qui existent déjà à la date d'entrée en vigueur de cette loi.

De aangifte van de aanvang, de wijziging of de stopzetting van de activiteit die de zelfstandige groeperingen van personen die uitsluitend diensten verrichten die zijn vrijgesteld overeenkomstig artikel 44, § 2bis, van het Wetboek moeten indienen op grond van artikel 44, § 2bis, derde lid, van het Wetboek, is een nieuwe verplichting. Deze formaliteiten zullen in de praktijk evenwel slechts betrekking hebben op een minderheid van dergelijke groeperingen.

De voorgestelde hervorming zal in de meeste gevallen aanleiding geven tot een wijziging van het btw-statuuat van de groepering, i.e. niet langer een vrijgestelde belastingplichtige maar een gemengde belastingplichtige in welk geval reeds is voorzien in een wettelijke verplichting tot aangifte van de aanvang, de wijziging en de stopzetting van de activiteit, in het koninklijk besluit nr. 10, van 29 december 1992, genomen in uitvoering van artikel 53 van het Wetboek.

Alle zelfstandige groeperingen van personen moeten bovendien krachtens artikel 44, § 2bis, derde en vierde lid, nieuw, van het Wetboek, op elk ogenblik transparant zijn ten aanzien van de administratie wat betreft hun leden en de aard van de activiteit van hun leden.

Het spreekt vanzelf dat deze verplichting niet alleen geldt voor groeperingen gevestigd in België, maar ook voor groeperingen gevestigd in het buitenland met leden gevestigd in België.

Artikel 44, § 2bis, zesde lid, van het Wetboek verleent aan de Koning de macht om de te vervullen praktische formaliteiten voor de aangifte- en informatieplicht bepaald in het derde tot het vijfde lid van deze § 2bis vast te stellen. Het betreft in dit geval de verplichtingen met betrekking tot de aanvang, de wijziging of de stopzetting van de activiteit van de zelfstandige groepering evenals de informatieverplichtingen omtrent de leden.

Er werd rekening gehouden met de punten 7 en 8 van het advies van de Raad van State.

*Opheffing van het koninklijk besluit nr. 43
van 5 juli 1991*

Art. 4

Dit artikel heft het koninklijk besluit nr. 43 van 5 juli 1991 op met betrekking tot de vrijstelling op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de door zelfstandige groeperingen van personen aan hun leden verleende diensten.

La déclaration de commencement, de changement ou de cessation d'activité qui doit être déposée en vertu de l'article 44, § 2bis, alinéa 3, du Code par les groupements autonomes de personnes qui effectuent exclusivement des prestations de services qui sont exemptées conformément à l'article 44, § 2bis, du Code, est une nouvelle obligation. Toutefois, ces formalités ne concerneront dans la pratique que seulement une minorité de tels groupements.

La réforme proposée conduira dans la plupart des cas à un changement du statut T.V.A. du groupement, à savoir non plus un assujetti exempté mais un assujetti mixte auquel cas il est déjà prévu une obligation légale de déclaration de commencement, de changement ou de cessation d'activité à l'arrêté royal n° 10, du 29 décembre 1992, pris en exécution de l'article 53 du Code.

En outre, tous les groupements autonomes de personnes doivent, en vertu de l'article 44, § 2bis, alinéas 3 et 4, nouveaux, du Code, être à tout moment transparents à l'égard de l'administration en ce qui concerne les membres et la nature de l'activité de leurs membres.

Il va de soi que cette obligation ne vaut pas seulement pour les groupements établis en Belgique mais aussi pour les groupements établis à l'étranger qui ont des membres établis en Belgique.

L'article 44, § 2bis, alinéa 6, du Code accorde au Roi le pouvoir de déterminer les formalités pratiques à accomplir en ce qui concerne les obligations de déclaration et d'information prévues aux alinéas 3 à 5 de ce § 2bis. Il s'agit en l'occurrence des obligations concernant le commencement, le changement ou la cessation d'activité du groupement autonome de personnes ainsi que des obligations d'information relatives aux membres.

Il a été tenu compte des points 7 et 8 de l'avis du Conseil d'Etat.

*Abrogation de l'arrêté royal n° 43
du 5 juillet 1991*

Art. 4

Cet article abroge l'arrêté royal n° 43, du 5 juillet 1991, relatif à l'exemption de la taxe sur la valeur ajoutée concernant les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes.

Inwerkingtreding

Art. 5

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van onderhavig ontwerp op 1 juli 2016.

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

Entrée en vigueur

Art. 5

Cet article détermine l'entrée en vigueur du présent projet au 1er juillet 2016.

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde met betrekking tot de vrijstelling van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Deze wet is een gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde.

Art. 3

In artikel 44 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, vervangen bij de wet van 28 december 1992 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) in paragraaf 2 wordt de bepaling onder 1°*bis* opgeheven;
- b) een paragraaf 2*bis* wordt ingevoegd, luidende:

“§ 2*bis*. Van de belasting zijn vrijgesteld de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen onder de navolgende voorwaarden:

1° de leden van de groepering oefenen op geregelde wijze een activiteit uit die op grond van dit artikel is vrijgesteld of waarvoor zij niet belastingplichtig zijn. De vrijgestelde handelingen of de handelingen waarvoor de leden niet belastingplichtig zijn, vertegenwoordigen een overwegend deel van de activiteit van de leden;

2° de activiteiten van de groepering bestaan in het verrichten van diensten aan haar leden die direct nodig zijn voor hun vrijgestelde activiteit of voor hun activiteit waarvoor zij niet belastingplichtig zijn. Indien de groepering ook handelingen verricht aan niet-leden, vertegenwoordigen de handelingen verricht aan haar leden een overwegend deel van de activiteit van de groepering;

3° de aan ieder lid aangerekende vergoeding of retributie vertegenwoordigt enkel de terugbetaling van zijn aandeel in de door de groepering gedane gezamenlijke uitgaven;

4° de vrijstelling leidt niet tot concurrentievervalsing.

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée en ce qui concerne l'exemption des prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

La présente loi transpose partiellement la directive 2006/112/CE du Conseil du 28 novembre 2006 relative au système commun de taxe sur la valeur ajoutée.

Art. 3

A l'article 44, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, remplacé par la loi du 28 décembre 1992 et modifié en dernier lieu par la loi du 12 mai 2014, les modifications suivantes sont apportées:

- a) dans le paragraphe 2, le 1°*bis* est abrogé;
- b) il est inséré un paragraphe 2*bis* rédigé comme suit:

“§ 2*bis*. Sont exemptées de la taxe, les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes dans les conditions suivantes:

1° les membres du groupement exercent de manière habituelle une activité qui est exemptée en vertu du présent article ou pour laquelle ils n'ont pas la qualité d'assujetti. Les opérations exemptées ou les opérations pour lesquelles les membres n'ont pas la qualité d'assujetti représentent une part prépondérante de l'activité des membres;

2° les activités du groupement consistent à fournir à ses membres des prestations de services qui sont directement nécessaires à leur activité exemptée ou pour laquelle ils n'ont pas la qualité d'assujetti. Lorsque le groupement fournit également des opérations à des non-membres, les opérations fournies aux membres représentent une part prépondérante de l'activité du groupement;

3° l'indemnité ou la rétribution portée en compte à chaque membre ne représente que le remboursement de sa part dans les dépenses engagées en commun par le groupement;

4° l'exemption ne conduit pas à une distorsion de concurrence.

Onder “zelfstandige groepering van personen” wordt voor de toepassing van deze paragraaf verstaan:

1° de vereniging met rechtspersoonlijkheid;

2° de vereniging zonder rechtspersoonlijkheid die onder een eigen benaming als afzonderlijke vereniging of groepering tegenover haar leden en tegenover derden optreedt.

Bij de aanvang van haar activiteit is de zelfstandige groepering van personen die uitsluitend diensten verricht die zijn vrijgesteld of waarvoor zij niet de hoedanigheid van belastingplichtige heeft, ertoe gehouden daarvan aangifte te doen bij het controlekantoor belast met de belasting over de toegevoegde waarde waaronder zij ressorteert binnen de maand die volgt op de aanvang van deze activiteit. Deze groepering is er bovendien toe gehouden om aan dat kantoor een lijst voor te leggen van haar leden alsook van de aard van hun activiteit binnen diezelfde termijn. In geval van toetreding of vertrek van een lid, bij wijziging van de activiteit van de groepering of van één van haar leden of bij stopzetting van de activiteit, is de groepering ertoe gehouden het voornoemd kantoor daarvan in te lichten binnen de maand die volgt op voormelde gebeurtenis.

Elke andere zelfstandige groepering dan die bedoeld in het derde lid, is er eveneens toe gehouden om bij het controlekantoor belast met de belasting over de toegevoegde waarde waaronder zij ressorteert binnen de maand die volgt op de aanvang van haar activiteit een lijst voor te leggen van haar leden alsook van de aard van hun activiteit. Zij is er bovendien toe gehouden om het voornoemd kantoor in te lichten van elke toetreding of vertrek van een lid of wijziging van de activiteit van één van haar leden binnen de maand die volgt op voormelde gebeurtenis.

Een zelfstandige groepering van personen die op 1 juli 2016 reeds een in het eerste lid bedoelde activiteit uitoefent, is ertoe gehouden het controlekantoor belast met de belasting over de toegevoegde waarde waaronder zij ressorteert daarvan binnen de maand vanaf voornoemde datum in te lichten en alle ter zake bepaalde verplichtingen waaronder de informatieverplichtingen omtrent de leden, na te leven.

De Koning stelt de te vervullen praktische formaliteiten vast wat de aanvang, de wijziging of de stopzetting van de activiteit van de zelfstandige groepering en de informatieverplichtingen omtrent de leden betreft.”

Art. 4

Het koninklijk besluit nr. 43 van 5 juli 1991 met betrekking tot de vrijstelling op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de door zelfstandige groeperingen van personen aan hun leden verleende diensten, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 29 december 1992, wordt opgeheven.

Art. 5

Deze wet treedt in werking op 1 juli 2016.

Par “groupement autonome de personnes”, on entend pour l’application du présent paragraphe:

1° l’association possédant la personnalité juridique;

2° l’association sans personnalité juridique qui agit sous une dénomination propre, en tant qu’association ou groupement distinct, à l’égard de ses membres et des tiers.

Lors du commencement de son activité, le groupement autonome de personnes qui fournit exclusivement des prestations de services qui sont exemptées ou pour laquelle il n’a pas la qualité d’assujetti, est tenu d’en faire la déclaration auprès de l’office de contrôle en charge de la taxe sur la valeur ajoutée dont il relève dans le mois qui suit le commencement de cette activité. Ce groupement est tenu, en outre, de communiquer, dans le même délai, à cet office la liste de ses membres ainsi que la nature de leur activité. En cas d’adhésion ou de retrait d’un membre, de modification de l’activité du groupement ou de l’un de ses membres ou de cessation d’activité, le groupement est tenu d’en informer l’office précité dans le mois qui suit les faits précités.

Tout groupement autonome autre que celui visé à l’alinéa 3, est également tenu de communiquer à l’office de contrôle en charge de la taxe sur la valeur ajoutée dont il relève, dans le mois qui suit le commencement de son activité, la liste de ses membres ainsi que la nature de leur activité. Il est tenu, en outre, d’informer l’office précité de toute adhésion ou retrait d’un membre ou modification de l’activité de l’un de ses membres dans le mois qui suit les faits précités.

Un groupement autonome de personnes qui, au 1er juillet 2016, exerce déjà une activité visée à l’alinéa 1er, est tenu d’en informer l’office de contrôle en charge de la taxe sur la valeur ajoutée dont il relève dans le mois à compter de cette date et de respecter toutes les obligations prévues en la matière parmi lesquelles les obligations d’information concernant les membres.

Le Roi détermine les formalités pratiques à accomplir en ce qui concerne le commencement, le changement et la cessation d’activité du groupement autonome de personnes ainsi que les obligations d’information relatives aux membres.”

Art. 4

L’arrêté royal n° 43, du 5 juillet 1991, relatif à l’exemption de la taxe sur la valeur ajoutée concernant les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes, modifié par l’arrêté royal du 29 décembre 1992, est abrogé.

Art. 5

La présente loi entre en vigueur le 1er juillet 2016.

Voorontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde met betrekking tot de vrijstelling van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen. - (v16) - 30/07/2015
09:30

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

De Minister van Financiën J. VAN OVERTVELDT

Contactpersoon beleidscel

Naam :

E-mail :

Tel. Nr. :

Overheidsdienst

FOD Financiën

Contactpersoon overheidsdienst

Naam :

E-mail :

Tel. Nr. :

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

Voorontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde met betrekking tot de vrijstelling van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen.

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Het wetsontwerp heft artikel 44, § 2, 1°bis, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde op met betrekking tot de vrijstelling van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen. Voornoemd artikel wordt vervangen door artikel 44, § 2bis, nieuw, van het Wetboek om de bepalingen met betrekking tot onderhavige vrijstelling in overeenstemming te brengen met de communautaire bepalingen van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

Ja Nee

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

nihil

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

nihil

Voorontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde met betrekking tot de vrijstelling van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen. - (v16) - 30/07/2015 09:30

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Er zijn personen betrokken. | Personen zijn niet betrokken.

Leg uit waarom:

Algemene toepassing van bepalingen inzake btw.

4. Gezondheid

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

5. Werkgelegenheid

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

6. Consumptie- en productiepatronen

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

7. Economische ontwikkeling

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

8. Investerings

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

9. Onderzoek en ontwikkeling

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | Ondernemingen zijn niet betrokken.

Leg uit waarom:

Het ontwerp betreft zelfstandige groeperingen van personen die diensten verstrekken aan hun leden.

11. Administratieve lasten

| Ondernemingen of burgers zijn betrokken. Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

Voorontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde met betrekking tot de vrijstelling van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen. - (v16) - 30/07/2015 09:30

12. Energie

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

13. Mobiliteit

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

14. Voeding

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

15. Klimaatverandering

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

16. Natuurlijke hulpbronnen

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

17. Buiten- en binnenlucht

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

18. Biodiversiteit

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

19. Hinder

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

20. Overheid

Positieve impact Negatieve impact | Geen impact

21. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

Impact op ontwikkelingslanden. | Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

Het betreft een maatregel van toepassing op nationaal vlak.

Avant-projet de loi modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée relative à l'exemption des prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes. - (v20) - 31/07/2015 07:50

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Le Ministre des Finances J. VAN OVERTVELDT

Contact cellule stratégique

Nom :

E-mail :

Téléphone :

Administration

SPF Finances

Contact administration

Nom :

E-mail :

Téléphone :

B. Projet

Titre de la réglementation

Avant-projet de loi modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée relative à l'exemption des prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes.

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

Le projet de loi abroge l'article 44, § 2, 1°bis, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée relatif à l'exemption des prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes. L'article précité est remplacé par l'article 44, § 2bis, nouveau, du Code, afin de conformer les dispositions relatives à la présente exemption aux dispositions communautaires de la directive 2006/112/CE du Conseil du 28 novembre 2006 relative au système commun de taxe sur la valeur ajoutée.

Analyses d'impact déjà réalisées :

Oui Non

C. Consultations sur le projet de réglementation

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

néant

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

néant

Avant-projet de loi modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée relative à l'exemption des prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes. - (v20) - 31/07/2015 07:50

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

2. Égalité des chances et cohésion sociale

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Des personnes sont concernées. | Aucune personne n'est concernée.

Expliquez pourquoi :

Application générale de dispositions en matière de T.V.A.

4. Santé

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

5. Emploi

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

6. Modes de consommation et production

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

7. Développement économique

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

8. Investissements

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

9. Recherche et développement

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | Aucune entreprise n'est concernée.

Expliquez pourquoi :

Le projet concerne des groupements autonomes de personnes qui fournissent des prestations de services à leurs membres.

11. Charges administratives

| Des entreprises/citoyens sont concernés. Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

Avant-projet de loi modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée relative à l'exemption des prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes. - (v20) - 31/07/2015 07:50

12. Énergie

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

13. Mobilité

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

14. Alimentation

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

15. Changements climatiques

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

16. Ressources naturelles

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

17. Air intérieur et extérieur

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

18. Biodiversité

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

19. Nuisances

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

20. Autorités publiques

Impact positif Impact négatif | Pas d'impact

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

Impact sur les pays en développement. | Pas d'impact sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

Il s'agit d'une mesure d'application nationale.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 58.782/3 VAN 8 FEBRUARI 2016**

Op 7 januari 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Financiën verzocht, binnen een termijn van dertig dagen, een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet “tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde met betrekking tot de vrijstelling van de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen.”.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 2 februari 2016.

De kamer was samengesteld uit Jo Baert, kamervoorzitter, Jeroen Van Nieuwenhove en Koen Muylle, staatsraden, Jan Velaers, assessor, en Leen Verschraeghen, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries Van Eeckhoutte, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo Baert, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 8 februari 2016.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot de herwerking en de harmonisering van de zogenaamde btw-vrijstelling voor kostendelende verenigingen. Het gaat om de diensten bedoeld in artikel 132, lid 1, f), van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 ‘betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde’ (hierna: de Btw-richtlijn):

“De lidstaten verlenen vrijstelling voor de volgende handelingen:

(...);

f) diensten verricht door zelfstandige groeperingen van personen die een activiteit uitoefenen welke is vrijgesteld of waarvoor zij niet belastingplichtig zijn, teneinde aan hun leden de diensten te verlenen die direct nodig zijn voor de uitoefening van voornoemde activiteit, wanneer die groeperingen van

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 58.782/3 DU 8 FÉVRIER 2016**

Le 7 janvier 2016 le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi “modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée en ce qui concerne l'exemption des prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes.”.

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 2 février 2016.

La chambre était composée de Jo Baert, président de chambre, Jeroen Van Nieuwenhove et Koen Muylle, conseillers d'État, Jan Velaers, assesseur, et Leen Verschraeghen, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par Dries Van Eeckhoutte, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo Baert, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 8 février 2016.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de revoir et d'harmoniser l'exemption de la TVA pour les associations de frais. Il s'agit des services visés à l'article 132, paragraphe 1, f), de la directive 2006/112/CE du Conseil du 28 novembre 2006 ‘relative au système commun de taxe sur la valeur ajoutée’ (ci-après: la directive TVA):

“Les États membres exonèrent les opérations suivantes:

(...);

f) les prestations de services effectuées par des groupements autonomes de personnes exerçant une activité exonérée ou pour laquelle elles n'ont pas la qualité d'assujetti, en vue de rendre à leurs membres les services directement nécessaires à l'exercice de cette activité, lorsque

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par “fondement juridique” la conformité aux normes supérieures.

hun leden enkel terugbetaling vorderen van hun aandeel in de gezamenlijke uitgaven, mits deze vrijstelling niet tot versterking van de mededinging kan leiden;

(...).”

Ingevolge opmerkingen van de Europese Commissie over de overeenstemming van de huidige Belgische regeling met het recht van de Europese Unie, worden de voorwaarden versoepeld om de vrijstelling te genieten. Daartoe worden artikel 44, § 2, 1^obis, van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde (hierna: Btw-wetboek) en het koninklijk besluit nr. 43 van 5 juli 1991 ‘met betrekking tot de vrijstelling op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de door zelfstandige groeperingen van personen aan hun leden verleende diensten’ (hierna: het koninklijk besluit nr. 43) opgeheven (artikelen 3, a), en 4 van het ontwerp), en wordt in voormeld artikel 44 van het Btw-wetboek een nieuwe paragraaf 2bis ingevoegd (artikel 3, b), van het ontwerp).

Met het ontwerp wordt in hoofdzaak beoogd de strengere vrijstellingsvoorwaarden ongedaan te maken die zijn opgenomen in het koninklijk besluit nr. 43² de werkzaamheden van de groepering zullen niet langer uitsluitend moeten bestaan in het verrichten van diensten voor de leden, de leden van de groepering zullen niet langer ofwel eenzelfde soort van werkzaamheid moeten uitoefenen, ofwel behoren tot eenzelfde financiële, economische, professionele of sociale groep, en de drempel van tien procent van de jaaromzet, bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 43, vervalt.

De inwerkingtreding is gepland op 1 juli 2016 (artikel 5 van het ontwerp).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

3. Gelet op het legaliteitsbeginsel inzake belastingen, neergelegd in de artikelen 170, § 1, en 172, tweede lid, van de Grondwet, moet belastingwetgeving op zich voldoende duidelijk zijn. Daarom dienen verduidelijkingen die noodzakelijk zijn om de draagwijdte van de regeling te begrijpen, in de tekst zelf van de ontworpen bepalingen opgenomen te worden.

Het valt op dat nogal wat elementen die nodig zijn om de draagwijdte van de ontworpen regeling ten volle te begrijpen, wel in de memorie van toelichting zijn opgenomen, maar niet in de ontworpen bepalingen terug te vinden zijn. Dat is onder

² De regeling is verder toegelicht in de aanschrijving 96/003 (aanschrijving nr. 3 van 9 mei 1996, zie <http://ccff02.minfin.fgov.be/KMWeb/document.do?method=view&id=9d47cd86-d87e-4f53-a478-e211094d3675#findHighlighted>).

ces groupements se bornent à réclamer à leurs membres le remboursement exact de la part leur incombant dans les dépenses engagées en commun, à condition que cette exonération ne soit pas susceptible de provoquer des distorsions de concurrence;

(...).”

À la suite d’observations formulées par la Commission européenne sur la conformité du régime belge actuel avec le droit de l’Union européenne, les conditions pour bénéficier de l’exemption sont assouplies. À cet effet, l’article 44, § 2, 1^obis, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-après: C. TVA) et l’arrêté royal n° 43 du 5 juillet 1991 ‘relatif à l’exemption de la taxe sur la valeur ajoutée concernant les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes’ (ci-après: l’arrêté royal n° 43) sont abrogés (articles 3, a), et 4 du projet), et un nouveau paragraphe 2bis est inséré dans l’article 44 précité du C. TVA (article 3, b), du projet).

Le projet vise essentiellement à supprimer les conditions d’exemption plus strictes inscrites dans l’arrêté royal n° 43²; les activités du groupement ne devront plus exclusivement consister à fournir des prestations de services aux membres, les membres du groupement ne devront plus exercer soit un même type d’activités, soit appartenir à un même groupement financier, économique, professionnel ou social et le seuil de dix pour cent du chiffre d’affaires, visé à l’article 3 de l’arrêté royal n° 43, est abandonné.

L’entrée en vigueur est prévue le 1er juillet 2016 (article 5 du projet).

EXAMEN DU TEXTE

Article 3

3. Eu égard au principe de légalité en matière fiscale, consacré par les articles 170, § 1er, et 172, alinéa 2, de la Constitution, la législation fiscale doit être suffisamment précise par elle-même. Il en résulte que des précisions nécessaires à la compréhension de la portée du régime doivent être reproduites dans le texte même des dispositions en projet.

On constate que bon nombre d’éléments nécessaires pour comprendre pleinement l’étendue du régime en projet se retrouvent dans l’exposé des motifs mais pas dans la disposition en projet. Tel est notamment le cas de la notion de

² Le régime fait l’objet d’un commentaire plus détaillé dans la circulaire 96/003 (circulaire n° 3 du 9 mai 1996, voir <http://ccff02.minfin.fgov.be/KMWeb/document.do?method=view&id=9d47cd86-d87e-4f53-a478-e211094d3675#findHighlighted>).

meer het geval voor de notie “diensten die direct nodig zijn”³ en voor de vermelding dat de vrijstelling enkel betrekking heeft op diensten.⁴ De stellers zullen het ontwerp op dit punt moeten herbekijken.

4. Het ontworpen artikel 44, § 2bis, eerste lid, van het Btw-wetboek bevat vier voorwaarden voor de belastingvrijstelling. Er wordt onder meer bepaald – eerste voorwaarde – dat de vrijgestelde handelingen of de handelingen waarvoor de leden niet belastingplichtig zijn, “een overwegend deel van de activiteiten van de leden” (1°) moeten vertegenwoordigen en – tweede voorwaarde – dat indien de groepering ook handelingen verricht voor niet-leden, de handelingen verricht voor haar leden “een overwegend deel van de activiteit van de groepering” (2°) moeten vertegenwoordigen.

De gemachtigde heeft te kennen gegeven dat die omschrijvingen zijn gebaseerd op het standpunt van de Europese Commissie.

4.1. Het eerste element (1°) is terug te voeren op de volgende stellingname in werkdokument nr. 856 van 6 mei 2015:⁵

“For practical reasons and in order to facilitate the correct and straightforward application of the exemption, it seems reasonable requiring the exempt activities of the member to be carried on in a consistent manner rather than merely sporadically, and to represent a significant part of the member’s business. An eventual decision in this matter is left to the discretion of the Member States, on the grounds of Article 131 of the VAT Directive, which states that “the exemptions provided for in Chapters 2 to 9 shall apply without prejudice to other Community provisions and in accordance with conditions which the Member States shall lay down for the purposes of ensuring the correct and straightforward application of those exemptions and of preventing any possible evasion, avoidance or abuse”.”.

Om in lijn te zijn met dit standpunt, zal de verwoording van de voorwaarde in de ontworpen bepaling moeten worden bijgesteld. De notie “overwegend deel” (van de activiteit van de leden) lijkt immers niet te sporen met wat in het werkdokument “a significant part” wordt genoemd. Er wordt ter overweging gegeven om in plaats van de woorden “overwegend deel”, de woorden “belangrijk deel” te gebruiken.

³ De memorie van toelichting (p. 5, derde alinea) bevat de volgende verduidelijking: “Onder ‘diensten die direct nodig zijn’ moet worden verstaan, de diensten die specifiek verbonden zijn met de vrijgestelde of niet-belastingplichtige activiteiten van de leden en die onontbeerlijke input vormen voor het verstrekken van die activiteiten”.

⁴ In de memorie van toelichting (p. 5, tweede alinea) wordt ter zake gesteld: “De vrijstelling beoogt derhalve enkel diensten met uitsluiting van de levering van goederen tenzij de afgifte van een goed noodzakelijk en duidelijk bijkomstig is in het kader van de dienstverlening.”

⁵ Werkdokument nr. 856 van 6 mei 2015 opgesteld door de diensten van de Europese Commissie voor het Btw-comité bedoeld in artikel 398 van de Btw-richtlijn.

“prestations de services qui sont directement nécessaires”³ et de la mention que l’exemption concerne uniquement les services⁴. Les auteurs du projet devront revoir le projet sur ce point.

4. L’article 44, § 2bis, alinéa 1er, en projet, du C. TVA énonce quatre conditions d’exemption de la taxe. Il prévoit notamment que – première condition – les opérations exemptées ou les opérations pour lesquelles les membres n’ont pas la qualité d’assujetti doivent représenter « une part prépondérante de l’activité des membres » (1°) et que – deuxième condition – lorsque le groupement fournit également des opérations à des non-membres, les opérations fournies aux membres doivent représenter « une part prépondérante de l’activité du groupement » (2°).

Le délégué a déclaré que ces définitions sont fondées sur le point de vue de la Commission européenne.

4.1. Le premier élément (1°) est à mettre en relation avec la position suivante prise dans le document de travail n° 856 du 6 mai 2015⁵:

“For practical reasons and in order to facilitate the correct and straightforward application of the exemption, it seems reasonable requiring the exempt activities of the member to be carried on in a consistent manner rather than merely sporadically, and to represent a significant part of the member’s business. An eventual decision in this matter is left to the discretion of the Member States, on the grounds of Article 131 of the VAT Directive, which states that “the exemptions provided for in Chapters 2 to 9 shall apply without prejudice to other Community provisions and in accordance with conditions which the Member States shall lay down for the purposes of ensuring the correct and straightforward application of those exemptions and of preventing any possible evasion, avoidance or abuse”.”.

Afin de se conformer à ce point de vue, la formulation de la condition dans la disposition en projet sera adaptée. En effet, la notion de “part prépondérante” (de l’activité des membres) ne semble pas conforme à la formulation du document de travail “a significant part”. Il est suggéré d’utiliser au lieu des mots “part prépondérante”, les mots “part importante”.

³ L’exposé des motifs (p. 5, alinéa 3) donne la précision suivante: “Par ‘prestations de services qui sont directement nécessaires’, il faut entendre les prestations de services qui sont liées de façon spécifique aux activités exemptées ou non assujetties des membres et qui contribuent de manière indispensable à l’exécution de ces activités”.

⁴ L’exposé des motifs indique à cet égard (p. 5, alinéa 2): “L’exemption vise dès lors uniquement des prestations de services, à l’exclusion des livraisons de biens, à moins qu’il soit clairement établi que la remise d’un bien constitue l’accessoire indispensable à la réalisation d’une prestation de services”.

⁵ Document de travail n° 856 du 6 mai 2015 rédigé par les services de la Commission européenne pour le comité de la TVA, visé à l’article 398 de la directive TVA.

4.2.1. Ook het tweede element (2°) zou zijn gebaseerd op voormeld standpunt van de Commissie en geïnspireerd zijn op het Franse regime ter zake, dat volgens de gemachtigde luidt:

“Pour l’application de l’exonération prévue par l’article 261 B du CGI, les services doivent être rendus aux adhérents du groupement. Toutefois, l’exonération est maintenue lorsque les groupements rendent des services à des personnes qui leur sont étrangères, à condition qu’ils soumettent ces prestations à la TVA, dans les conditions de droit commun. Mais il peut arriver qu’au cours d’une année civile, les services rendus par un groupement à ses membres soient utilisés à titre principal, et non accessoire, par des entités extérieures à cet organisme. Dans ce cas, il y a lieu de considérer que la réalisation de cette opération ne correspond pas à l’objet pour lequel le groupement a été constitué. Dès lors, les recettes que procure à un groupement la fourniture d’un service déterminé doivent être soumises en totalité à la TVA si les rémunérations perçues auprès de tiers atteignent ou dépassent 50 % du montant de ces recettes.”

In tegenstelling tot wat door de gemachtigde wordt gesuggereerd, blijkt voor het tweede element geen steun te kunnen worden gevonden in werkdocument nr. 856 van 6 mei 2015. De Europese Commissie nam ter zake immers het volgende standpunt in:

“3.1.10. May a cost-sharing group provide services to third parties (non-members)⁶?”

This question was raised before the CJEU in AXA(⁶⁻). The question referred was whether Member States may grant an exemption from VAT pursuant to Article 132(1)(f) of the VAT Directive only where independent groups of persons supply services exclusively for the benefit of their members, to the exclusion of non-members. Unfortunately, the President of the CJEU ordered the removal of this case in 2009 so no guidance was given.

There, however, seems to be no obstacle for the independent group also being able to supply services to third parties other than the members of the group, provided that those services (in so far as they are not covered by another exemption) are taxed.

Neither the special character of the exemption in question nor the need to interpret it restrictively justify the conclusion that the group allowing its members to benefit from exemption may not also carry out (taxed) activities supplying services to third parties. There may be practical difficulties, but they are no different from those which arise in a host of other situations in which it is necessary to apportion inputs between taxed and exempt (or out-of-scope) activities.”

Op grond daarvan kan het tweede element niet worden aangenomen.

⁶ Voetnoot 18 van het werkdocument nr. 856: [HvJ 11 december 2008, C-407/07, Stichting Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing, punt 43].

4.2.1. Le deuxième élément (2°) serait également fondé sur le point de vue précité de la Commission et s’inspirerait du régime français en la matière qui, selon le délégué, prévoit que:

“Pour l’application de l’exonération prévue par l’article 261 B du CGI, les services doivent être rendus aux adhérents du groupement. Toutefois, l’exonération est maintenue lorsque les groupements rendent des services à des personnes qui leur sont étrangères, à condition qu’ils soumettent ces prestations à la TVA, dans les conditions de droit commun. Mais il peut arriver qu’au cours d’une année civile, les services rendus par un groupement à ses membres soient utilisés à titre principal, et non accessoire, par des entités extérieures à cet organisme. Dans ce cas, il y a lieu de considérer que la réalisation de cette opération ne correspond pas à l’objet pour lequel le groupement a été constitué. Dès lors, les recettes que procure à un groupement la fourniture d’un service déterminé doivent être soumises en totalité à la TVA si les rémunérations perçues auprès de tiers atteignent ou dépassent 50 % du montant de ces recettes”.

Contrairement à ce que suggère le délégué, il ne s’avère pas, en ce qui concerne le deuxième élément, que l’on puisse se fonder sur le document de travail n° 856 du 6 mai 2015. En effet, la Commission européenne a adopté le point de vue suivant en la matière:

“3.1.10. May a cost-sharing group provide services to third parties (non-members) ⁶?”

This question was raised before the CJEU in AXA(⁶⁻). The question referred was whether Member States may grant an exemption from VAT pursuant to Article 132(1)(f) of the VAT Directive only where independent groups of persons supply services exclusively for the benefit of their members, to the exclusion of non-members. Unfortunately, the President of the CJEU ordered the removal of this case in 2009 so no guidance was given.

There, however, seems to be no obstacle for the independent group also being able to supply services to third parties other than the members of the group, provided that those services (in so far as they are not covered by another exemption) are taxed.

Neither the special character of the exemption in question nor the need to interpret it restrictively justify the conclusion that the group allowing its members to benefit from exemption may not also carry out (taxed) activities supplying services to third parties. There may be practical difficulties, but they are no different from those which arise in a host of other situations in which it is necessary to apportion inputs between taxed and exempt (or out-of-scope) activities”.

Sur cette base, le deuxième élément ne peut être admis.

⁶ Note de bas de page 18 du document de travail n° 856: [C.J., 11 décembre 2008, C-407/07, Stichting Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing, point 43].

4.2.2. In de memorie van toelichting wordt echter aangegeven dat het tweede element zou worden ingevoerd om concurrentievervalsing te voorkomen.

Opdat dit zou kunnen worden aanvaard, moet volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie evenwel aannemelijk gemaakt kunnen worden dat er een reëel gevaar bestaat dat de vrijstelling op zich op korte termijn of in de toekomst tot concurrentievervalsing zal leiden.⁷ Het is de Raad van State echter niet duidelijk of dit hier het geval is.

Slechts indien dit aantoonbaar is, kan het tweede element worden aanvaard. De adviesaanvrager doet er dan ook goed aan om in de memorie van toelichting uiteen te zetten in welk opzicht deze beperkende voorwaarde noodzakelijk is om een reëel gevaar op verstoring van de mededinging in de zin van artikel 132, lid 1, f), van de Btw-richtlijn te voorkomen.

Veiligheidshalve doet de steller er overigens ook goed aan om wat dit punt betreft overleg te plegen met de diensten van de Commissie.

5. Als vierde voorwaarde wordt in het ontworpen artikel 44, § 2bis, eerste lid, 4°, van het Btw-wetboek gesteld dat de vrijstelling niet mag leiden tot concurrentievervalsing. In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat dit geval per geval wordt verduidelijkt. Deze voorwaarde is in lijn met artikel 132, lid 1, f), van de Btw-richtlijn (“mits deze vrijstelling niet tot verstoring van de mededinging kan leiden”).

Het valt op dat zowel in het Btw-wetboek als in de Btw-richtlijn soms gewag wordt gemaakt van “concurrentievervalsing” of van “verstoring van de mededinging”, maar soms ook van “concurrentievervalsing van enige betekenis” (artikel 6, tweede lid, van het Btw-wetboek) of van “verstoring van de mededinging van enige betekenis” (artikel 13, lid 1, tweede alinea, van de Btw-richtlijn).

De vraag rijst daarom of de vierde voorwaarde inhoudt dat elke vorm van concurrentievervalsing – ook als die van zeer geringe betekenis is – aanleiding zal geven tot het verlies van de vrijstelling. Daarbij moet ook voor ogen worden gehouden dat een beoordeling geval per geval voor veel rechtsonzekerheid zal zorgen.

De gemachtigde reageerde hierop als volgt:

“Zoals aangegeven in de vraag zijn de teksten van de relevante artikelen van de btw-richtlijn zeer duidelijk: in het kader van artikel 13, lid 1 van de btw-richtlijn mag de behandeling als niet-belastingplichtige van een overheid geen aanleiding geven ‘tot een concurrentievervalsing van enige betekenis’, in het kader van artikel 132, lid 1, f) van de btw-richtlijn mag de btw-vrijstelling zonder meer ‘niet tot verstoring van de mededinging leiden’.

De Belgische wetgever is gehouden tot een richtlijnconforme omzetting van de bepalingen van de btw-richtlijn, en in

⁷ HvJ 20 november 2003, C-8/01, Assurandør-Societetet, punten 63 en 64.

4.2.2. L'exposé des motifs indique toutefois que le deuxième élément est introduit afin d'éviter des *distorsions de concurrence*.

Pour que cette justification puisse être admise, encore faudrait-il, selon la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne, pouvoir démontrer qu'il existe un danger réel que, par elle-même, l'exemption provoque des distorsions de concurrence dans l'immédiat ou dans le futur⁷. Le Conseil d'État n'aperçoit cependant pas clairement si tel est le cas en l'espèce.

Le deuxième élément ne peut être admis que si cet élément peut être démontré. Le demandeur d'avis ferait donc bien de préciser dans l'exposé des motifs en quoi cette condition restrictive est nécessaire pour prévenir un danger réel de distorsion de concurrence au sens de l'article 132, paragraphe 1, f), de la directive TVA.

Par mesure de sécurité, l'auteur serait d'ailleurs bien avisé de se concerter sur ce point avec les services de la Commission.

5. L'article 44, § 2bis, alinéa 1er, 4°, en projet, du C. TVA prévoit, comme quatrième condition, que l'exemption ne peut pas conduire à une distorsion de concurrence. L'exposé des motifs indique que des précisions seront apportées au cas par cas. Cette condition est conforme à l'article 132, paragraphe 1, f), de la directive TVA (“à condition que cette exonération ne soit pas susceptible de provoquer des distorsions de concurrence”).

On relève que tant le C. TVA que la directive TVA utilisent les termes “distorsion(s) de concurrence”, mais parfois aussi “distorsions de concurrence d'une certaine importance” (article 6, alinéa 2, du C. TVA; article 13, paragraphe 1, deuxième alinéa, de la directive TVA).

La question se pose dès lors de savoir si la quatrième condition implique que toute forme de distorsion de concurrence – fût-elle minimale – entraînera la perte de l'exemption. À cet égard, il conviendra de ne pas perdre de vue qu'une évaluation au cas par cas sera vecteur d'une grande insécurité juridique.

À ce propos, le délégué a répondu comme suit:

“Zoals aangegeven in de vraag zijn de teksten van de relevante artikelen van de btw-richtlijn zeer duidelijk: in het kader van artikel 13, lid 1 van de btw-richtlijn mag de behandeling als niet-belastingplichtige van een overheid geen aanleiding geven ‘tot een concurrentievervalsing van enige betekenis’, in het kader van artikel 132, lid 1, f) van de btw-richtlijn mag de btw-vrijstelling zonder meer ‘niet tot verstoring van de mededinging leiden’.

De Belgische wetgever is gehouden tot een richtlijnconforme omzetting van de bepalingen van de btw-richtlijn, en

⁷ C.J., 20 novembre 2003, C-8/01, Assurandør-Societetet, points 63 et 64.

het licht daarvan werd de voorwaarde inzake concurrentieverstoring in het ontwerp met betrekking tot de invoeging van een artikel 44, paragraaf 2bis dan ook tekstgetrouw overgenomen.

Deze vaststelling volstaat op zich om de legaliteit van de ontworpen bepaling te verantwoorden in verhouding tot diens Europese rechtsgrondslag, maar de vraagstelling naar de concrete impact van het onderscheid in verwoording is op zich legitiem.

Ter zake moet eerst en vooral worden vastgesteld dat het onderscheid in formulering tot uitdrukking komt in de verschillende taalversies waarbij op dat punt ook tijdens de herschikking van de 6de btw-richtlijn (richtlijn 77/388/EG) geen redactionele wijzigingen werden aangebracht. Er kan dus alleen worden besloten dat het onderscheid in formulering manifest een bewuste keuze is geweest van de Europese wetgever die logischerwijze verband moet houden met de specifieke en verschillende context van de bepalingen van de btw-richtlijn waarin de uitdrukking wordt gebruikt.

Er zijn weinig arresten van het HJEU die zich hebben uitgesproken over de draagwijdte van de btw-vrijstelling voor kostedelende verenigingen, en slechts één arrest (C-8/01, Assurandor Societet) dat zich heeft gebogen over de voorwaarde van de concurrentieverstoring. Overeenkomstig de tekst van artikel 132, lid 1, f) van de btw-richtlijn, blijkt uit de overwegingen van het Hof ter zake dat – in tegenstelling tot de rechtspraak van het Hof inzake artikel 13, lid 1 van de btw-richtlijn – telkens wordt gerefereerd aan het feit dat de btw-vrijstelling niet tot concurrentieverstoring aanleiding mag geven (zie o.m. overwegingen nrs. 58, 63, 64 en 65). Voor de volledigheid wordt eraan toegevoegd dat dit inhoudt dat de btw-vrijstelling moet worden geweigerd als er een reëel gevaar bestaat dat de vrijstelling op zich op korte termijn of in de toekomst tot concurrentievervalsing kan leiden (overweging nr. 64). Het Hof kwalificeert de concurrentieverstoring dus blijkbaar eerder aan de hand van kwalitatieve dan van kwantitatieve indicatoren: de concurrentieverstoring moet reëel (en dus niet louter theoretisch of hypothetisch) zijn, mag blijkbaar actueel of toekomstig zijn, maar hoeft dus niet noodzakelijkerwijze van een zekere omvang te zijn (wat overeenstemt met de ter zake duidelijke tekst van de richtlijnbeepaling).

Tot slot kan nog worden gewezen op het (...) werkdocument nr. 856 van het btw-comité, waarin deze problematiek door de diensten van de Europese Commissie ook wordt geëvoceerd onder punt 3.5.1., maar waarbij enkel de voormelde rechtspraak van het Hof in herinnering wordt gebracht."

6. In het ontworpen artikel 44, § 2bis, tweede lid, van het Btw-wetboek wordt verduidelijkt wat onder het begrip "zelfstandige groepering van personen" moet worden verstaan.

in het licht daarvan werd de voorwaarde inzake concurrentieverstoring in het ontwerp met betrekking tot de invoeging van een artikel 44, paragraaf 2bis dan ook tekstgetrouw overgenomen.

Deze vaststelling volstaat op zich om de legaliteit van de ontworpen bepaling te verantwoorden in verhouding tot diens Europese rechtsgrondslag, maar de vraagstelling naar de concrete impact van het onderscheid in verwoording is op zich legitiem.

Ter zake moet eerst en vooral worden vastgesteld dat het onderscheid in formulering tot uitdrukking komt in de verschillende taalversies waarbij op dat punt ook tijdens de herschikking van de 6de btw-richtlijn (richtlijn 77/388/EG) geen redactionele wijzigingen werden aangebracht. Er kan dus alleen worden besloten dat het onderscheid in formulering manifest een bewuste keuze is geweest van de Europese wetgever die logischerwijze verband moet houden met de specifieke en verschillende context van de bepalingen van de btw-richtlijn waarin de uitdrukking wordt gebruikt.

Er zijn weinig arresten van het HJEU die zich hebben uitgesproken over de draagwijdte van de btw-vrijstelling voor kostedelende verenigingen, en slechts één arrest (C-8/01, Assurandor Societet) dat zich heeft gebogen over de voorwaarde van de concurrentieverstoring. Overeenkomstig de tekst van artikel 132, lid 1, f) van de btw-richtlijn, blijkt uit de overwegingen van het Hof ter zake dat – in tegenstelling tot de rechtspraak van het Hof inzake artikel 13, lid 1 van de btw-richtlijn – telkens wordt gerefereerd aan het feit dat de btw-vrijstelling niet tot concurrentieverstoring aanleiding mag geven (zie o.m. overwegingen nrs. 58, 63, 64 en 65). Voor de volledigheid wordt eraan toegevoegd dat dit inhoudt dat de btw-vrijstelling moet worden geweigerd als er een reëel gevaar bestaat dat de vrijstelling op zich op korte termijn of in de toekomst tot concurrentievervalsing kan leiden (overweging nr. 64). Het Hof kwalificeert de concurrentieverstoring dus blijkbaar eerder aan de hand van kwalitatieve dan van kwantitatieve indicatoren: de concurrentieverstoring moet reëel (en dus niet louter theoretisch of hypothetisch) zijn, mag blijkbaar actueel of toekomstig zijn, maar hoeft dus niet noodzakelijkerwijze van een zekere omvang te zijn (wat overeenstemt met de ter zake duidelijke tekst van de richtlijnbeepaling).

Tot slot kan nog worden gewezen op het (...) werkdocument nr. 856 van het btw-comité, waarin deze problematiek door de diensten van de Europese Commissie ook wordt geëvoceerd onder punt 3.5.1., maar waarbij enkel de voormelde rechtspraak van het Hof in herinnering wordt gebracht."

6. L'article 44, § 2bis, alinéa 2, en projet, du C. TVA précise ce qu'il convient d'entendre par la notion de "groupement autonome de personnes".

De opsomming lijkt overeen te stemmen met wat thans nog in artikel 1 van het op te heffen koninklijk besluit nr. 43 wordt bepaald:

“Onder zelfstandige groeperingen van personen moet, voor de toepassing van artikel 44, § 2, 1^obis, van het Wetboek worden verstaan:

1° de vereniging met rechtspersoonlijkheid;

2° de vereniging zonder rechtspersoonlijkheid die onder een eigen benaming als afzonderlijke vereniging of groepering tegenover haar leden en tegenover derden optreedt.”

In aanschrijving 96/003 (randnr. 25 e.v.) wordt melding gemaakt van de kostendelende vereniging die niet als een van de leden afzonderlijke entiteit wordt aangemerkt. In deze aanschrijving worden twee categorieën van onverdeeldheden onderscheiden, namelijk 1) de onverdeeldheid als zelfstandige groepering en 2) de onverdeeldheid die geen zelfstandige groepering is. De vraag rijst naar de weerslag van het ontwerp op deze twee rechtsfiguren: kunnen zij onder de nieuwe regeling nog onder de vrijstellingsregeling vallen?

De gemachtigde antwoordde als volgt:

“Er zal naar aanleiding van de wetswijziging een nieuwe circulaire worden opgesteld (...) ter vervanging van de bestaande circulaire. De administratieve regeling zal worden opgeheven ten aanzien van de groeperingen die niet worden beoogd door de vrijstelling.”

7. In het ontworpen artikel 44, § 2bis, vijfde lid, van het Btw-wetboek komt het zinsdeel “alle ter zake bepaalde verplichtingen waaronder de informatieverplichtingen omtrent de leden, na te leven” voor. Ter wille van de rechtszekerheid moeten worden bepaald wat die verplichtingen precies inhouden.

8. De gemachtigde heeft bevestigd dat de delegatie verleend aan de Koning in het ontworpen artikel 44, § 2bis, zesde lid, van het Btw-wetboek verwijst naar het derde tot het vijfde lid van de betrokken paragraaf.

In het licht hiervan wordt het zesde lid beter als volgt geformuleerd:

“De Koning stelt de nadere praktische formaliteiten vast voor de aangifte- en informatieplicht bepaald in het derde tot het vijfde lid.”

9. In de nota aan de Ministerraad in verband met het ontwerp staat te lezen:

“Bestaande zelfstandige groeperingen van personen zullen de mogelijkheid krijgen tot 31 december 2016 om zich te conformeren aan de nieuwe btw-regels”.

Nog afgezien van het gegeven dat de overgangsregeling waarop in de nota wordt gealludeerd, omwille van het legaliteitsbeginsel in belastingzaken in de wet zelf moet worden bepaald en niet kan worden ingevoerd bij een omzendbrief of

L'énumération semble correspondre à ce que prévoit encore actuellement l'article 1er de l'arrêté royal n° 43 à abroger:

“Par groupement autonome de personnes, il faut entendre, pour l'application de l'article 44, § 2, 1^obis, du Code:

1° l'association possédant la personnalité juridique;

2° l'association qui n'a pas la personnalité juridique mais qui agit sous une dénomination propre, en tant qu'association ou groupement, à l'égard de ses membres et des tiers”.

La circulaire 96/003 (n°s 25 et s.) fait état de l'association de frais qui n'est pas considérée comme une entité distincte des membres. Cette circulaire opère une distinction entre deux catégories d'indivisions, à savoir 1) l'indivision comme groupement autonome et 2) l'indivision qui n'est pas un groupement autonome. On peut s'interroger sur les répercussions du projet sur ces deux figures juridiques: peuvent-elles encore relever, sous l'empire de la nouvelle réglementation, du régime d'exemption?

Le délégué a répondu ce qui suit:

“Er zal naar aanleiding van de wetswijziging een nieuwe circulaire worden opgesteld (...) ter vervanging van de bestaande circulaire. De administratieve regeling zal worden opgeheven ten aanzien van de groeperingen die niet worden beoogd door de vrijstelling”.

7. L'article 44, § 2bis, alinéa 5, en projet, du C. TVA fait état du membre de phrase “de respecter toutes les obligations prévues en la matière parmi lesquelles les obligations d'information concernant les membres”. Dans un souci de sécurité juridique, il convient de préciser la nature exacte de ces obligations.

8. Le délégué a confirmé que la délégation conférée au Roi dans l'article 44, § 2bis, alinéa 6, en projet, du C. TVA vise les alinéas 3 à 5 du paragraphe concerné.

Au regard de ce qui précède, mieux vaudrait formuler l'alinéa 6 comme suit:

“Le Roi détermine les formalités pratiques en ce qui concerne les obligations de déclaration et d'information prévues aux alinéas 3 à 5”.

9. À propos du projet, la note au Conseil des ministres énonce ce qui suit:

“Les groupements autonomes de personnes existants auront l'occasion de se conformer aux nouvelles règles en matière de TVA jusqu'au 31 décembre 2016”.

Indépendamment du fait que la mesure transitoire à laquelle la note fait allusion doit, en raison du principe de légalité en matière fiscale, être inscrite dans la loi même et qu'elle ne peut être introduite ni par circulaire ni par une

bij een beslissing van de minister of van de administratie, is het zeer de vraag of de beoogde overgangsregeling verenigbaar is met het standpunt van de Europese Commissie.⁸

Het lijkt dan ook verkieslijk om de aan te nemen wet zo spoedig mogelijk bekend te maken, zodat de betrokken zelfstandige groeperingen van personen over voldoende tijd beschikken om zich voor te bereiden op de inwerkingtreding op 1 juli 2016.

De griffier,

LEEN VERSCHRAEGHEN

De voorzitter,

JO BAERT

décision du ministre ou de l'administration, il est fort douteux que la mesure transitoire envisagée se concilie avec le point de vue de la Commission européenne⁸.

Il semble dès lors préférable de publier le plus tôt possible la loi dont l'adoption est envisagée, de sorte que les groupements autonomes de personnes concernés disposent de suffisamment de temps pour se préparer à l'entrée en vigueur le 1er juillet 2016.

Le greffier,

LEEN VERSCHRAEGHEN

Le président,

JO BAERT

⁸ De Commissie heeft het antwoord van België in het EU-Pilotdossier 6781/14/TAXU (bepaling van btw voor diensten die door autonome groepen van personen worden verricht) aanvaard, maar heeft daarbij het volgende meegegeven: "Les autorités belges se sont engagées à éliminer les incompatibilités relevées avec le droit de l'Union. Elles estiment que les modifications envisagées devraient pouvoir entrer en vigueur le 1er juillet 2016 et s'engagent à transmettre le projet de texte dès qu'il sera soumis au Parlement." Indien sommige groeperingen pas vanaf 1 januari 2017 aan de nieuwe regeling zouden worden onderworpen, spoort dat niet met een inwerkingtreding vanaf 1 juli 2016. Wellicht kan de inwerkingtreding op 1 juli 2016 volstaan om de transitie mogelijk te maken.

⁸ La Commission a admis la réponse de la Belgique dans le dossier EU Pilot 6781/14/TAXU (traitement en matière de TVA pour les services effectués par les groupements autonomes de personnes) mais a observé à cet égard: "Les autorités belges se sont engagées à éliminer les incompatibilités relevées avec le droit de l'Union. Elles estiment que les modifications envisagées devraient pouvoir entrer en vigueur le 1er juillet 2016 et s'engagent à transmettre le projet de texte dès qu'il sera soumis au Parlement". Si certains groupements ne devaient être soumis au nouveau régime qu'à partir du 1er janvier 2017, ce ne serait pas conforme à une entrée en vigueur le 1er juillet 2016. Sans doute l'entrée en vigueur le 1er juillet 2016 peut-elle suffire pour permettre la transition.

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Financiën is ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Deze wet is een gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde.

Art. 3

In artikel 44 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, vervangen bij de wet van 28 december 1992 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in paragraaf 2 wordt de bepaling onder 1°*bis* opgeheven;

b) een paragraaf 2*bis* wordt ingevoegd, luidende:

“§ 2*bis*. Van de belasting zijn vrijgesteld de diensten verricht aan hun leden door zelfstandige groeperingen van personen onder de navolgende voorwaarden:

1° de leden van de groepering oefenen op geregelde wijze een activiteit uit die op grond van dit artikel is vrijgesteld of waarvoor zij niet belastingplichtig zijn. De vrijgestelde handelingen of de handelingen waarvoor

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition du ministre des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre des Finances est chargé de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

La présente loi transpose partiellement la directive 2006/112/CE du Conseil du 28 novembre 2006 relative au système commun de taxe sur la valeur ajoutée.

Art. 3

A l'article 44, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, remplacé par la loi du 28 décembre 1992 et modifié en dernier lieu par la loi du 12 mai 2014, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans le paragraphe 2, le 1°*bis* est abrogé;

b) il est inséré un paragraphe 2*bis* rédigé comme suit:

“§ 2*bis*. Sont exemptées de la taxe, les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes dans les conditions suivantes:

1° les membres du groupement exercent de manière habituelle une activité qui est exemptée en vertu du présent article ou pour laquelle ils n'ont pas la qualité d'assujetti. Les opérations exemptées ou les opérations

de leden niet belastingplichtig zijn, vertegenwoordigen een overwegend deel van de activiteit van de leden;

2° de activiteiten van de groepering bestaan in het verrichten van diensten aan haar leden die direct nodig zijn voor hun vrijgestelde activiteit of voor hun activiteit waarvoor zij niet belastingplichtig zijn. Indien de groepering ook handelingen verricht aan niet-leden, vertegenwoordigen de handelingen verricht aan haar leden een overwegend deel van de activiteit van de groepering;

3° de aan ieder lid aangerekende vergoeding of retributie vertegenwoordigt enkel de terugbetaling van zijn aandeel in de door de groepering gedane gezamenlijke uitgaven;

4° de vrijstelling leidt niet tot concurrentievervalsing.

Onder “zelfstandige groepering van personen” wordt voor de toepassing van deze paragraaf verstaan:

1° de vereniging met rechtspersoonlijkheid;

2° de vereniging zonder rechtspersoonlijkheid die onder een eigen benaming als afzonderlijke vereniging of groepering tegenover haar leden en tegenover derden optreedt.

Bij de aanvang van haar activiteit is de zelfstandige groepering van personen die uitsluitend diensten verricht die zijn vrijgesteld of waarvoor zij niet de hoedanigheid van belastingplichtige heeft, ertoe gehouden daarvan aangifte te doen bij het controlekantoor belast met de belasting over de toegevoegde waarde waaronder zij ressorteert binnen de maand die volgt op de aanvang van deze activiteit. Deze groepering is er bovendien toe gehouden om aan dat kantoor een lijst voor te leggen van haar leden alsook van de aard van hun activiteit binnen diezelfde termijn. In geval van toetreding of vertrek van een lid, bij wijziging van de activiteit van de groepering of van één van haar leden of bij stopzetting van de activiteit, is de groepering ertoe gehouden het voornoemd kantoor daarvan in te lichten binnen de maand die volgt op voormelde gebeurtenis.

Elke andere zelfstandige groepering dan die bedoeld in het derde lid, is er eveneens toe gehouden om bij het controlekantoor belast met de belasting over de toegevoegde waarde waaronder zij ressorteert binnen de maand die volgt op de aanvang van haar activiteit een lijst voor te leggen van haar leden alsook van de aard van hun activiteit. Zij is er bovendien toe gehouden

pour lesquelles les membres n'ont pas la qualité d'assujetti représentent une part prépondérante de l'activité des membres;

2° les activités du groupement consistent à fournir à ses membres des prestations de services qui sont directement nécessaires à leur activité exemptée ou pour laquelle ils n'ont pas la qualité d'assujetti. Lorsque le groupement fournit également des opérations à des non-membres, les opérations fournies aux membres représentent une part prépondérante de l'activité du groupement;

3° l'indemnité ou la rétribution portée en compte à chaque membre ne représente que le remboursement de sa part dans les dépenses engagées en commun par le groupement;

4° l'exemption ne conduit pas à une distorsion de concurrence.

Par “groupement autonome de personnes”, on entend pour l'application du présent paragraphe:

1° l'association possédant la personnalité juridique;

2° l'association sans personnalité juridique qui agit sous une dénomination propre, en tant qu'association ou groupement distinct, à l'égard de ses membres et des tiers.

Lors du commencement de son activité, le groupement autonome de personnes qui fournit exclusivement des prestations de services qui sont exemptées ou pour laquelle il n'a pas la qualité d'assujetti, est tenu d'en faire la déclaration auprès de l'office de contrôle en charge de la taxe sur la valeur ajoutée dont il relève dans le mois qui suit le commencement de cette activité. Ce groupement est tenu, en outre, de communiquer, dans le même délai, à cet office la liste de ses membres ainsi que la nature de leur activité. En cas d'adhésion ou de retrait d'un membre, de modification de l'activité du groupement ou de l'un de ses membres ou de cessation d'activité, le groupement est tenu d'en informer l'office précité dans le mois qui suit les faits précités.

Tout groupement autonome autre que celui visé à l'alinéa 3, est également tenu de communiquer à l'office de contrôle en charge de la taxe sur la valeur ajoutée dont il relève, dans le mois qui suit le commencement de son activité, la liste de ses membres ainsi que la nature de leur activité. Il est tenu, en outre, d'informer l'office précité de toute adhésion ou retrait d'un membre ou

om het voornoemd kantoor in te lichten van elke toetreding of vertrek van een lid of wijziging van de activiteit van één van haar leden binnen de maand die volgt op voormelde gebeurtenis.

Een zelfstandige groepering van personen die op 1 juli 2016 reeds een in het eerste lid bedoelde activiteit uitoefent, is ertoe gehouden het controlekantoor belast met de belasting over de toegevoegde waarde waaronder zij ressorteert daarvan binnen de maand vanaf voornoemde datum in te lichten en alle verplichtingen na te leven die worden bepaald, al naargelang het geval, in het derde of het vierde lid.

De Koning stelt de nadere praktische formaliteiten vast voor de aangifte- en informatieplicht bepaald in het derde tot het vijfde lid.”.

Art. 4

Het koninklijk besluit nr. 43 van 5 juli 1991 met betrekking tot de vrijstelling op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de door zelfstandige groeperingen van personen aan hun leden verleende diensten, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 29 december 1992, wordt opgeheven.

Art. 5

Deze wet treedt in werking op 1 juli 2016.

Gegeven te Brussel, 25 maart 2016

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

modification de l'activité de l'un de ses membres dans le mois qui suit les faits précités.

Un groupement autonome de personnes qui, au 1er juillet 2016, exerce déjà une activité visée à l'alinéa 1er, est tenu d'en informer l'office de contrôle en charge de la taxe sur la valeur ajoutée dont il relève dans le mois à compter de cette date et de respecter toutes les obligations, prévues, selon le cas, à l'alinéa 3 ou à l'alinéa 4.

Le Roi détermine les formalités pratiques en ce qui concerne les obligations de déclaration et d'information prévues aux alinéas 3 à 5.”.

Art. 4

L'arrêté royal n° 43, du 5 juillet 1991, relatif à l'exemption de la taxe sur la valeur ajoutée concernant les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes, modifié par l'arrêté royal du 29 décembre 1992, est abrogé.

Art. 5

La présente loi entre en vigueur le 1er juillet 2016.

Donné à Bruxelles, le 25 mars 2016

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT